

WERKEN IN JE EENTJE? KOPPIE ERBIJ!

Wie alleen werkt, loopt meer risico. Niemand die je erop wijst dat je lunchpauze moet nemen, geen collega die even iets voor je vasthoudt of 112 belt bij calamiteiten. Werkgevers zijn daarom verplicht de risico's van alleen werken zo klein mogelijk te maken, om incidenten te voorkomen. Voor werknemers geldt: let extra goed op.

■ TEKST: MATHILDE VAN HULZEN ILLUSTRATIE: BOB LEENDERS

Herinner je je nog dat reclamespotje waarin iemand aan een afbrekende dakgoot hangt, omdat de ladder onder hem is weg gegleden? Erg grappig inderdaad. Misschien zelfs een mooie inleiding bij een toolboxmeeting over alleen werken, want zoiets overkomt jouw medewerkers natuurlijk nooit. Of wel?

Voor alleen werken zijn geen standardeisen opgesteld in de Arbowet. Voor situaties waarin een medewerker in zijn of haar eentje aan de slag gaat, moet wel een inventarisatie en evaluatie van de risico's zijn vastgelegd in de RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie). Daarin horen ook de bijpassende maatregelen te staan die de risico's zo ver mogelijk beperken. Op basis van de

RI&E kan vervolgens worden bekeken of alleen werken in een bepaalde situatie verantwoord is. Een arbo-dienst of arbodeskundige kan daarbij helpen.

De Arbowet geeft een opsomming van werkzaamheden die extra gevaarlijk zijn als iemand alleen werkt. Ook monteurs komen dergelijke situaties tegen. Bijvoorbeeld nachtdiensten, reageren op inbraakalarm, werken met toxische stoffen of organische oplosmiddelen en beklimming van koolladders. Aan gevaarlijke situaties, zoals werken met perslucht en in besloten ruimten, stelt de Arbowet wel speciale veiligheidseisen. Zo moet er altijd een tweede persoon aanwezig zijn als iemand in een kelder, kruipruimte, rioleringskanaal, tank en vries- of koelcel aan het werk is. Deze tweede persoon moet voortdurend contact houden met zijn of haar collega, zodat er in noodgevallen meteen alarm kan worden geslagen.

Goed fout

Terug naar die onfortuinlijke man aan de dakgoot. Hij maakt prima duidelijk dat de verleiding groot kan zijn om je niet te houden aan ingewikkelde veiligheidsprocedures. Het gaat toch altijd goed? Tot het moment dat het een keer goed fout gaat. Daar hang je dan, en geen collega die je kan helpen. De reclamespot laat zien dat je van tevoren moet bedenken wat je allemaal kan overkomen als je alleen werkt en dat je op een rijtje moet hebben wat je daaraan kan doen.

Werkgevers mogen werknemers die buiten gezichten en gehoorsafstand van anderen werken beschermen tegen ongewenst bezoek, indringers en/of ongewenst gedrag. Bijvoorbeeld door in- en uitgangen af te sluiten. Als iemand alleen werkt, moet een leidinggevende daarvan op de hoogte zijn. De werknemer moet ook duidelijk en hoorbaar alarm kunnen slaan, via een mobiele telefoon of portofoon. Vluchtroutes moeten vrij zijn van obstakels, sleutels van deuren moeten zichtbaar binnen handbereik zijn. Verder helpt een actuele aanwezigheidsregistratie. Met registeren kan ook wor-

TOOLBOXMEETING

Werknemers in de installatiebranche hebben dagelijks te maken met allerlei vormen van fysieke belasting en onveilige situaties. Dat kan op den duur leiden tot ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. Toolboxmeetings zijn speciaal ontwikkeld om de fysieke belasting terug te dringen en (bijna-)ongelukken te voorkomen. Dit is het negentiende deel uit de serie.

den voorkomen dat jongeren onder de achttien, onvoldoende opgeleide medewerkers en medewerkers met bepaalde ziektepatronen of medicijngebruik in hun eentje werken.

Preventie is mooi, maar werknemers moeten het gevaar natuurlijk niet opzoeken. Daarnaast is het belangrijk dat leidinggevend en op de hoogte worden gehouden van ervaringen en eventuele incidenten tijdens het alleen werken. Registratieformulieren invullen is lastig, maar geeft een leidinggevende wel goed overzicht van alles wat er voorvalt. Een kleine aanpassing van een werkprocedure kan al tot verbetering leiden.

Rustig aan

Laten we een praktijkvoorbeeld nemen: alleen werken op een dak. Bij aangeliend werken moet er altijd minimaal één collega bij zijn. Alleen werken mag als het om onderhoud en/of servicewerk gaat, niet voor productie. De werknemer moet aantoonbaar weten hoe individuele valbeveiligingssystemen werken en een cursus bedrijfshulpverlening hebben gevolgd. In zijn (geborgde) broekzak zitten een alarmkaart en een mobiele telefoon. EHBO-trommel en brandblusser zijn onder handbereik. Hij meldt zich bij de leidinggevende of contactpersoon vóór hij begint, geeft aan hoe lang hij

aan de slag gaat en meldt zich daarna weer af. Op een grote bouwplaats kan het verstandig zijn het eigen mobiele nummer bij een contactpersoon achter te laten. Schat zelf in of het nodig is dat de leidinggevende je regelmatig belt, bijvoorbeeld om het uur.

Deze opsomming geeft meteen aan waar het mis kan gaan bij alleen werken. Twijfel je of je bepaalde werkzaamheden kan uitvoeren? Praat erover met de leidinggevende. Gebrek aan kennis of ervaring leidt vaak tot ongevallen. Dat geldt ook voor stress en vermoeidheid. Fris aan het werk gaan, is het beste. Ben je gespannen voor een bepaalde taak, neem dan extra de tijd of vraag advies. Rustig aan, dan breekt het lijntje niet. Als je merkt dat je uit routine je werkzaamheden afraffelt, wissel dan eens af. Mocht dat niet meteen lukken, bespreek dan met je leidinggevende hoe het anders zou kunnen. Gebruik altijd het juiste gereedschap, de juiste apparatuur en de juiste werkmethode. Let op je rug, gebruik een hulpmiddel. Tot slot: vergeet je werkpauzes niet (zet het alarm op je horloge). ◀

MEER INFORMATIE:

- www.intechei.nl,
- www.arbeidsinspectie.szw.nl,
- www.szw.nl

■ 'WERKVLOER WAARDEERT TOOLBOXMEETING'

Bij de Unica Installatiegroep werken zo'n 1.700 mensen verdeeld over zeventien vestigingen door heel Nederland met een hoofdkantoor in Hoevelaken. Het bedrijf is een allround systeemintegrator. Ronald Velsink is KAM-manager bij Unica en coördineert centraal voor alle vestigingen alles wat met kwaliteit en arbo heeft te maken. Daarbij horen ook de toolboxmeetings die twaalf keer per jaar worden gehouden. Velsink verzamelt zelf de benodigde informatie en schrijft de meetings uit. Inmiddels staan zestig onderwerpen op het intranet waar elke vestiging uit kan kiezen, bijvoorbeeld werken onder winterse of juist zomerse omstandigheden, werken op hoogte of het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals een helm. 'Soms vraagt een leidinggevende om een specifiek onderwerp dat nog niet op het intranet staat en dan maken we daar een nieuwe toolboxmeeting voor.'

De toolboxmeetings worden meestal op locatie bij grote projecten gegeven. Medewerkers van technisch beheer-(service)afdelingen volgen de meeting op kantoor. Heel af en toe geeft Velsink zelf een uitgebreide presentatie of meer achtergrondinformatie op verzoek van een vestiging. Ook over alleen werken is een toolboxmeeting beschikbaar, vooral gericht op de technische beheerafdelingen. 'Deze medewerkers moeten bijvoorbeeld in hun eentje storings verhelpen aan onbemande telefooncentrales', legt Velsink uit. 'Ondanks de bewaking met camera's moet je daarbij extra opletten. Tijdens de toolboxmeeting geven we daar dus informatie over. Regels zijn bijvoorbeeld: je meldt bij een collega waar je heen gaat en voor hoe lang, je meldt je af als je klaar bent. En we praten over de afspraken binnen het bedrijf over wat je wel en niet alleen mag doen. Aan elektrische, technische installaties mogen ze bijvoorbeeld nooit alleen werken. In feite is zo'n toolboxmeeting een werkinstructie.'

Volgens Velsink leidt dat wel degelijk tot bewustwording. 'En niemand kan meer zeggen: ik wist van niks. Als werkgever kun je met een toolboxmeeting dus aantonen dat je voldoende informatie geeft aan je werknemers, het is een concrete vertaling van de Arbowet. Ik hoor ook wel eens dat de meetings onzinnig zijn, maar nooit van monteurs. Die weten over het algemeen precies wat ze wel en niet kunnen en mogen doen en toch vinden ze zo'n toolboxmeeting een prettig moment om bij te praten. Daarom moet je het wat breder trekken en zien als werkoverleg. Dus de waardering vanuit de werkvloer is er zeker wel.'